

lesarabrøv

Javnaðarfólk eru ikki gudloysingar

Eg hevði ikki ætlað at lagt meg út í hetta smagleysa blaðtjakið um, hvør ið er kristin ella ikki, men eftir at hava lisið greinina hjá Hans Andr. Joensen í Dimalætting í dag (hósdag 29/9) fái eg ikki tagt longur. Hans Andr. Joensen vil skíra øll javnaðarfólk sum gudloysingar, og hetta kann ikki fáa loyvi at standa óátalað. Eg skal beinan vegin viðganga, at eg IKKI taki undir við tí, sum Sosialurin skrivir í móti Richard Wurmbrand, men eg roki heldur ikki við, at øll sambandsfólk altíð eru fullsamt í øllum, sum Dimalætting skrivir. Blaðið skrivir um javnaðarflokkinn, sum var hann eitt trøll við niggju høvudum ella okkurt tilíkt, men Hans Andr. Joensen, Jørmund Vágadal og teirra harkalið

vita væl, at aftan fyri navnið Føroya Javnaðarflokkur standa fleiri túsund einstaklingar, og hvussu tora áðurnevndu menn at pástanda, at øll hesi menniskju eru gudleys? Tað kann væl vera, at nakrir reindyrkaðir kommunistar hava sníkt seg inn í okkara flokk, men eg vil halda, at teir eru færri enn 10, og eg vil her við heita á hesar, sum eg roki sum svikjarar, at melda seg út frá okkum og fara, har teir av røttum hoyra heima, áðrenn teir saman við øllum hinum mótstøðumonnum okkara hava fingið eydnuna til at geva fólk eina ranga mynd av Føroya Javnaðarflokki. Vit javnaðarfólk eru helst sum fólk flest, hvat gudroki viðvikir, summi eru meira gudilig enn onnur, vit fáast í

hvussu so er ikki við at býta fólk upp í gradir á hesum oki, tí eftir okkara uppfatan má og skal religionin vera ein privatsak, meðan tað letur til, at Hans Andr. Joensen og fleiri halda, at tey, ið velja sambandsflokkinn, eru Guds útvaldu børn burturav. Kann vera, at teir ein dag uppdaga, at teir fóru skeivir í hesari metan, tí eg bæði trúgvi og vóni, at Várhara brúkar ein annan málistokk enn teir. Annars vil eg mæla teimum til at lesa í Bibliuni, har tað stendur: Dømið ikki, at tú ikki sjálvur skalt verða dømdur o.s.fr.

Tá tað nú tykist at vera so, at Dimalætting setir orðið demokrati = gudloysi, so fátí eg ikki, at valevni sambandsflokksins upp undir hvørt einasta val vilja fortelja fyrri fólk, at teir eru minst lika so demokratiskir sum umboð javnaðarflokksins, tað máttu teir ikki troysta sær.

Lat meg at enda fáa undirstrikað, at tað er ein himmalviður munur á javnaðarpolitikki og kommunismu. Føroya Javnaðarflokkur er IKKI nakar kommunistaflokkur, men hann vil tvørturímóti vera okkara besta vernd IMÓTI kommunismuni, um hann fær nóg góða undirtøku, tí kommunisman trivst best í teimum londum, har ov stórir munur er á rikum og fátækum, og henda mun er tað, ið javnaðarflokkurin arbeiðir fyrri at minka um. Okkara stevnið kann best útrykkjast í orðum Gundtøvis: Og da har í rigdom við drevet det vidt, når få har for meget, og færre for lidt.

Frælsi er ikki nakað tomt orð fyrri okkum, tað merkir ikki einans frælsi frá fátækdomi, men samnliga eisini trúarfrælsi.

Johnhild Danbjørg
Heinesen
næstform. i
Norðoya Javnaðarfelag

Heimsmet í heimføði

Vit liva í einum frælsum heimi, skrivar borgarliga pressan í tíð og úrtíð. Og satt er tað, vit hava frælsi til at gera sumt, sum fólk aðrastaðni tíverri ikki hava. Hvat vit nýta hetta frælsi til, er tó so sum so at tosa um. Summi nýta hugsjónarfrælsi til at lata vera at hugsa, summi nýta skrivifrælsi til at prædika kúging av ávisum bólkum í samfelagnum, og talufrælsi til at sáa misálit í mannabarm yvirfyri egnu meg. Í øðrum londum verða hesi frælsi søgd ikki at vera til. Í staðin hava fólk har frælsi til ókeypis medisiner, frælsi til øll at fáa ibúð, frælsi til at íbúðarleigan ikki skal fara yvir 5% av inntøkuni, frælsi hjá konufólkum at gerast sjómenn, osfr. So kann tjakast um hvarfrí frælsi, ið hava mest virði.

Frælsið í okkara landi ferir við sær, at tú hvønn

dag gerst undirdiktur í útlandskari propagandu, eins væl og »føroyskari«. Tú sleppur illa nokk heim frá arbeiði, uttan at menn steðga sær við norskum, enskum, amerikanskum og himmalskum pappirum, tú sleppur illa út uttan at fáa misálit á sjálvan teg rópt inn í oyruni við 1000 watt styrki á almennum gøtum, tú fært ikki opnað fyrri útvarpinum um morgunin uttan at fáa at vita at tú skalt vera lýðin tinum arbeiðsgevara, ikki muta imóti, og bera tina byrðu við gleði. Men alt hetta er ikki propaganda.

Vit fegnast um teir mongu útlandingar, ið vitja okkara fagra land, teir fotografera, teir ganga í haganum, teir smilast til børnini ein vakran sunnudag, teir fara inn í handlarnar og keypa líkt og ólíkt. Vit fegnast um hetta, ikki minst bløðini. Hetta er turisma.

Framgongd fyrri javnaðarbløð í norðurlondum

Javnaðarbløðini í Norðurlondum standa seg væl í mun til hesi somu í øðrum londum. Hetta kom týðiliga fram á einum fundi í Noregi herfyri, har umboð fyrri nokur av javnaðarbløðunum í norðurlondum vóru umboðað.

Serliga í Noregi liggur væl fyrri. Í Noregi koma út 44 javnaðarbløð dagliga.

Á fundinum vóru umboð fyrri javnaðarflokkarnar, fólk frá fakfeløgnum og umboðsmenn frá bløðunum. Vanliga verður skipað fyrri einum tilílikum fundi annað hvørt ár.

Sterkast í Noregi

Tingast varð um mangt og hvat, og menn fóru fram sjónarmið síni. Serliga varð talað um sambandið millum flokkarnar, fakfeløgini og bløðini. Orsøkin til at Noreg liggur

so frammaliga, stendst av fleiri orsokum. Millum aðrar er landið so dænað, at ógjøriligt er at gera landsumfatandi bløð — tí leggja teir serliga dent á lokalbløð, sum har eru heilt væl umtøkt.

Statsstuðul

Eisini kemur her í myndina tann máti norsk staturin letur studning til bløðini. Teir leggja serligan dent á at stuðla tey smærre bløðini, fyrri at sleppa undan tí vælkenda blaðdeyðanum, og her við toygja pressufrælsið. Framgongdin í Noregi var ein øking í upplagnum uppá 8.600 eintøk. Orsøkin til at tað ikki var meir er, at Arbeiðarblaðið í Oslo hevur stórar trupulleikar at dragast við, orsakað av umlegging. Upplagið hjá teimum er í løtuni umleið 60.000 eintøk.

Finland

Í Finlandi eru 12 javnaðarbløð, og boðað er frá einum nýggjum til 1. desember. Tað eru tey fægstu, sum koma út dagliga — okkurt kemur bert eina ferð um vikuna.

Ísland

Tað er bert eitt javnaðarblæð í Íslandi — Alþýðublaðið, sum í langa tíð hevur havt stórar fíggarligar trupulleikar. Upplagið hjá hesum blaði er í dag 6.000 eintøk.

Danmark

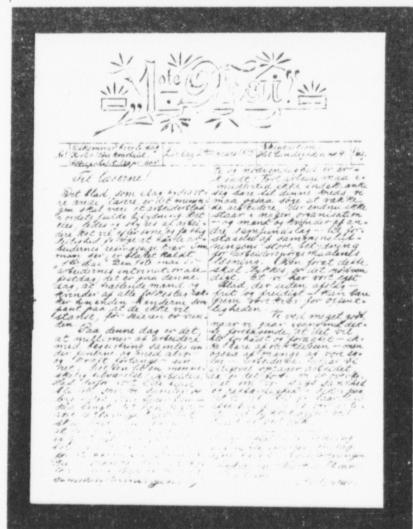
Viðvíkjandi danska javnaðarbløðnum Aktuelt varð upplýst, at teir við ársbyrjan høvdu tvey mál at seta sær. At halda seg innan fyrri tær rammur, sum studningsveitanin frá fakfeløgnum ásetti, og somuleiðis at økja um upplagið. Sagt varð, at

bæði hesi mál vóru eydnast. Gerandisdagar er upplagið hjá Aktuelt økt við umleið 10.000, og sunnudagar við 13.000. Upplagið hjá Aktuelt er í dag gerandisdagar 60.000, og sunnudagar 128.000.

Føroyar

Í Føroyum hava vit Sosialin, sum einasta javnaðarblæðið. Sosialurin, sum skjótt kann halda sin fimti ára føðingardag, hevur altíð havt rættiligar stórar fíggarligar trupulleikar, men nú sær ut, sum tað fer at eydnast okkum at fáa børt um hesi viðurskipti.

Hetta kemst serliga av, at vit við góðum stuðli frá javnaðarfólki, við øktum lýsarakundum, øktum haldaratali og stórra leysasolu í dag prenta blaðið í 4.000 eintøkum, sum er tað mesta, sum Sosialurin nakrantíð er prentaður í.

Javnaðarblaðið í Stavanger, Rogaland Avis, kom á fyrsta sinni út í 1895. Blæðið var tá hondskrivað. Nú er hetta eitt tað størsta og besta millum norskum javnaðarbløðini